

ผลของความต้องการทางปัญญา คุณภาพของสาร และความยากง่ายในการอ่านของลายมือ
ต่อเจตคติต่อเรียงความ

นางสาวพจนา วิไลกิจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-631-504-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I1738851x

EFFECTS OF NEED FOR COGNITION, MESSAGE QUALITY,
AND HANDWRITING READABILITY ON ATTITUDE TOWARD ESSAY

Miss Podjana Vilaikit

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

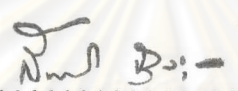
Chulalongkorn University

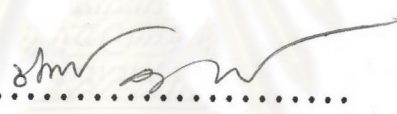
1996

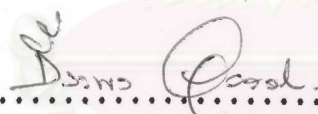
ISBN 974-631-504-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของความต้องการทางปัญญา คุณภาพของสาร และความยากง่ายในการ
อ่านของลายมือ ต่อเจตคติต่อเรียงความ
โดย นางสาวพจนา วิไลกิจ
ภาควิชา จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อวรรณโณ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษา ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ อวรรณโณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชชาวุธ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. ธีระพร อวรรณโณ)

..... กรรมการ
(อาจารย์จรุงกุล บุรพวงศ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์เรวดี วัลทกโกศล)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

พจนานาม : วิไลกิจ : ผลของความต้องการทางปัญญา คุณภาพของสาร และความยากง่าย ในการอ่านของลายมือ ต่อเจตคติต่อเรียงความ

(EFFECTS OF NEED FOR COGNITION, MESSAGE QUALITY, AND HANDWRITING READABILITY ON ATTITUDE TOWARD ESSAY)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ธีระพร อวรรณโณ, 94 หน้า. ISBN 974-631-504-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลของความต้องการทางปัญญา คุณภาพของสาร และความยากง่ายในการอ่านของลายมือ ต่อเจตคติต่อเรียงความ โดยศึกษาตามแนวรูปแบบความเป็นไปได้ของการขยายความในการโน้มน้าวใจ (Petty and Cacioppo, 1986a) กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 128 คน แยกเป็นชายจำนวน 70 คน หญิงจำนวน 58 คน ผู้วิจัยได้ใช้ มาตรการความต้องการทางปัญญา ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย นพพร คงเจริญ และ วิม ตุลยากร (2535) เป็นเครื่องมือวัดความต้องการทางปัญญา และใช้คำมัยฐานแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มที่มีความต้องการทางปัญญาสูงและต่ำ อย่างละ 64 คน จากนั้นจึงสุ่มจากแต่ละกลุ่มความต้องการทางปัญญา เข้าเงื่อนไขการทดลองจำนวนเท่ากัน 1 ใน 4 เงื่อนไข คือ เรียงความคุณภาพสูงกับลายมืออ่านง่าย เรียงความคุณภาพสูงกับลายมืออ่านยาก เรียงความคุณภาพต่ำกับลายมืออ่านง่าย และ เรียงความคุณภาพต่ำกับลายมืออ่านยาก เครื่องมือวัดตัวแปรตามเป็นมาตรวัดเจตคติต่อเรียงความ สร้างขึ้นตามแนวทางการสร้างมาตรจำแนกความหมาย

ผลการวิจัยพบตามที่ทำนายว่า

1. ผู้ที่มีความต้องการทางปัญญาสูง มีเจตคติต่อเรียงความไม่แตกต่างกัน ในเงื่อนไขที่เรียงความมีคุณภาพสูงและลายมืออ่านง่าย กับเงื่อนไขที่เรียงความมีคุณภาพสูงและลายมืออ่านยาก
2. ผู้ที่มีความต้องการทางปัญญาสูง มีเจตคติต่อเรียงความในเงื่อนไขที่เรียงความมีคุณภาพสูงและลายมืออ่านยาก สูงกว่าในเงื่อนไขที่เรียงความมีคุณภาพต่ำและลายมืออ่านง่าย ($p < .01$)
3. ผู้ที่มีความต้องการทางปัญญาสูง มีเจตคติต่อเรียงความไม่แตกต่างกัน ในเงื่อนไขที่เรียงความมีคุณภาพต่ำและลายมืออ่านง่าย กับเงื่อนไขที่เรียงความมีคุณภาพต่ำและลายมืออ่านยาก
4. ผู้ที่มีความต้องการทางปัญญาต่ำ มีเจตคติต่อเรียงความไม่แตกต่างกัน ในเงื่อนไขที่เรียงความมีคุณภาพสูงและลายมืออ่านง่าย กับเงื่อนไขที่เรียงความมีคุณภาพต่ำและลายมืออ่านง่าย
5. ผู้ที่มีความต้องการทางปัญญาต่ำ มีเจตคติต่อเรียงความในเงื่อนไขที่เรียงความมีคุณภาพสูงและลายมืออ่านง่าย สูงกว่าในเงื่อนไขที่เรียงความมีคุณภาพสูงและลายมืออ่านยาก ($p < .05$)
6. ผู้ที่มีความต้องการทางปัญญาต่ำ มีเจตคติต่อเรียงความในเงื่อนไขที่เรียงความมีคุณภาพต่ำและลายมืออ่านง่าย สูงกว่าในเงื่อนไขที่เรียงความมีคุณภาพต่ำและลายมืออ่านยาก ($p < .001$)

ภาควิชา จิตวิทยา
สาขาวิชา จิตวิทยาสังคม
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต พจนานาม วิไลกิจ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ธีระพร อวรรณโณ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

##C643287 : MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY

KEY WORD: NEED FOR COGNITION/HANDWRITING/READABILITY/ATTITUDE

PODJANA VILAIKIT : EFFECTS OF NEED FOR COGNITION, MESSAGE QUALITY, AND HANDWRITING READABILITY ON ATTITUDE TOWARD ESSAY.
THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. THEERAPORN UWANNO, Ph.D. 94 pp.
ISBN 974-631-504-3

The purpose of this research was to study the effects of need for cognition, message quality, and handwriting readability on attitude toward essay based on the Elaboration Likelihood Model of Persuasion (Petty and Cacioppo, 1986a). Participants were 128 Chulalongkorn University undergraduate students; consisting of 70 males and 58 females. Participants' Need for Cognition was measured by a scale developed by Navaporn Kongcharoen and Vim Dullayakorn (1992). Participants were divided into two groups by median split method, sixty-four named High Need for Cognition (HNC) and sixty-four named Low Need for Cognition (LNC). Within each Need for Cognition group participants were randomly assigned equally to each of four conditions: high quality essay/high readability handwriting, high quality essay/low readability handwriting, low quality essay/high readability handwriting, and low quality essay/low readability handwriting. The dependent variable, attitude toward essay, was measured by a semantic differential scale.

The results show, as predicted, that :

1. HNC persons' attitude toward essay in high quality essay/high readability handwriting condition and high quality essay/low readability handwriting condition do not differ from each other.
2. HNC persons in high quality essay/low readability handwriting condition have higher attitude toward essay than those in low quality essay/high readability handwriting condition ($p < .01$).
3. HNC persons' attitude toward essay in low quality essay/high readability handwriting condition and low quality essay/low readability handwriting condition do not differ from each other.
4. LNC persons' attitude toward essay in high quality essay/low readability handwriting condition and low quality essay/low readability handwriting condition do not differ from each other.
5. LNC persons in high quality essay/high readability handwriting condition have higher attitude toward essay than those in high quality essay/low readability handwriting condition ($p < .05$).
6. LNC persons in low quality essay/high readability handwriting condition have higher attitude toward essay than those in low quality essay/low readability handwriting condition ($p < .001$).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....จิตวิทยา
สาขาวิชา.....จิตวิทยาสังคม
ปีการศึกษา.....2538

ลายมือชื่อนิสิต.....พจนาน โวลิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....ดร.พร ฤกษ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความเอื้อเฟื้อและความเสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อูวรรณโณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจแก้ไข ปรับปรุง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่าน และขอกราบขอบพระคุณ อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ ท่านที่เขียนเรียงความในการวิจัยในครั้งนี้ อาทิ รองศาสตราจารย์ ดร. ถนอมวงศ์ กฤษณ์เพชร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จริญญา มีสิน คุณสุตารัตน์ อ่วมเจริญ คุณสุพจน์ เพชรนุ้ย ที่กรุณาเสียสละเวลาเขียนเรียงความให้กับผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ คุณวิม ตุลยากร เป็นอย่างสูง ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ในการทำวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ในความกรุณาของบรรดาคณาจารย์ที่มีรายนาม ดังต่อไปนี้ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติวรรณ อมาตยกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์วันชัย บุญรอด อาจารย์จรงค์ บวรพงศ์ อาจารย์เรวดี วัฒนทกโกศล อาจารย์ชุงค์ ปัญจมะวัต ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเป็น อย่างดียิ่ง ขอขอบคุณนิสิตทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณ คุณสุตารัตน์ อ่วมเจริญ คุณอรอนงค์ พินธุรักษ์ ที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลเป็น อย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาชัญญา รัตนอบูล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กริสฐา แก้วสัมฤทธิ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนท่านอาจารย์ไพฑูรย์ กฤษณ์เพชร ที่ได้ กรุณาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ขอขอบคุณ คุณลลิตา เปี่ยมพร้อม คุณนิภา นีรันดรนต์ ที่ช่วยเหลือในการสืบค้นข้อมูล และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยที่ท่านอุดหนุนการวิจัย จึงทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้เคยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ทำให้ผู้วิจัยได้มีวันนี้

คุณงามความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบแต่คุณพ่อและคุณแม่ที่รักยิ่ง ที่ได้อบรม เลี้ยงดูให้ความรัก ให้กำลังใจ และกำลังทรัพย์แก่ผู้วิจัยเสมอมา

พจนา วิไลกิจ

25 สิงหาคม 2538

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ฏ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ปัญหา.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	19
	สมมติฐานของการวิจัย.....	20
	ขอบเขตของการวิจัย.....	20
	คำจำกัดความในการวิจัย.....	21
	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	22
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	23
2	วิธีดำเนินการวิจัย.....	24
	กลุ่มตัวอย่าง.....	24
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
	การสร้างเครื่องมือและประสิทธิภาพของเครื่องมือ.....	27
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
4 อภิปรายผลการวิจัย.....	49
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	57
เอกสารอ้างอิง.....	62
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.....	68
ภาคผนวก ข.....	69
ภาคผนวก ค.....	73
ภาคผนวก ง.....	78
ภาคผนวก จ.....	80
ภาคผนวก ฉ.....	88
ภาคผนวก ช.....	91
ประวัติผู้วิจัย.....	94

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเครื่องมือที่สร้าง/เรื่องที่ศึกษา และเพศ.....	25
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะ และเพศ.....	25
3 แสดงเกณฑ์ในการให้คะแนนข้อกระทงทางบวก และข้อกระทงทางลบ ของมาตรวัดความต้องการทางปัญญา.....	28
4 แสดงจำนวนข้อกระทงทางบวก และข้อกระทงทางลบ ของมาตรวัด ความต้องการทางปัญญา โดยแบ่งเป็นข้อที่ Cacioppo และ Petty สร้างขึ้น กับข้อที่นักรและวิมสร้างเพิ่มขึ้น.....	29
5 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงจากการทดสอบซ้ำ และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของมาตรวัดความต้องการทางปัญญา.....	31
6 ผลการวิเคราะห์ค่ามัธยิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อความจากแบบประเมินคุณภาพของสาร.....	33
7 ผลการวิเคราะห์ค่ามัธยิมเลขคณิต และคะแนนรวมของลายมือทั้ง 8 แบบ.....	37
8 แสดงกลุ่มตัวอย่างใน 8 เจ็อนไซ แบ่งตามความต้องการทางปัญญา คุณภาพของเรียงความ ความยากง่ายในการอ่านของลายมือ.....	40
9 ผลการวิเคราะห์ค่ามัธยิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ของคะแนนมาตรวัดความต้องการทางปัญญา จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเจ็อนไซ ตามเพศ.....	44
10 ผลการวิเคราะห์ค่ามัธยิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด และการเปรียบเทียบของคะแนนเจตคติ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเรียงความ ในเจ็อนไซที่ 1 และ 2.....	45
11 ผลการวิเคราะห์ค่ามัธยิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด และการเปรียบเทียบของคะแนนเจตคติ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเรียงความ ในเจ็อนไซที่ 2 และ 3.....	46

- 12 ผลการวิเคราะห์ค่ามัธยิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คະแนนต่ำสุด คະแนนสูงสุด
และการเปรียบเทียบของคະแนนเจตคติ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเรียงความ
ในเงื่อนไขที่ 3 และ 4..... 46
- 13 ผลการวิเคราะห์ค่ามัธยิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คະแนนต่ำสุด คະแนนสูงสุด
และการเปรียบเทียบของคະแนนเจตคติ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเรียงความ
ในเงื่อนไขที่ 5 และ 7..... 47
- 14 ผลการวิเคราะห์ค่ามัธยิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คະแนนต่ำสุด คະแนนสูงสุด
และการเปรียบเทียบของคະแนนเจตคติ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเรียงความ
ในเงื่อนไขที่ 5 และ 6..... 47
- 15 ผลการวิเคราะห์ค่ามัธยิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คະแนนต่ำสุด คະแนนสูงสุด
และการเปรียบเทียบของคະแนนเจตคติ ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเรียงความ
ในเงื่อนไขที่ 7 และ 8..... 48

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงเส้นทางสายแกนและเส้นทางสายเปลือกในการโน้มน้ำหนัก ตามแนวรูปแบบความเป็นไปได้ในการขยายความในการโน้มน้ำหนัก.....	8
2 สมมติฐานทั้ง 6 ข้อ ในการวิจัยเรื่อง"ผลของความต้องการทางปัญญา คุณภาพของสาร และความยากง่ายในการอ่านของลายมือ ต่อเจตคติต่อเรียงความ".....	50

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย